

KUNDA LINNA LASTEAED KELLUKE ÕPPEKAVA

I. peatükk

ÜLDSÄTTED

1. *Kunda linna lasteaed Kelluke* õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riikliku õppekava alusel.
2. *Kunda linna lasteaia Kelluke* õppekava on koostatud ja arendatud kõikide lasteasutuse pedagoogid osalusel.
3. *Kunda linna lasteaia Kelluke* õppekava määrab kindlaks:
 - lasteasutuse liigi ja eripära;
 - õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel 6-7 a lastel;
 - õppe- ja kasvatustegevuse korralduse (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas suveperioodil;
 - lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korralduse;
 - erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korralduse;
 - lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korralduse;
 - õppekava uuendamise ja täiendamise korra.

II peatükk

LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA

LASTE SEAS ON KULLAHINNAS KELLUKENE KUNDA LINNAS

MISIOON: TOETADA LAST TEMA ARENGUS AINULAADSEKS ENNAST JA TEISI AUSTAVAKS ÕNNELIKUKS ISESEISVAKS ISIKUSEKS.

VISIOON: HEA MAINEGA LASTEAED, KUHU TULEVAD RÕÕMUGA NII LAPSED KUI TÄISKASVANUD

PÕHIVÄÄRTUSED:

-LASTESÕBRALIKKUS JA INDIVIDUAALSUSEGA ARVESTAMINE

-LOOVUS JA LOOVAD ISIKUD

-KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA

-TERVIS

-ELUKESTEV ÕPE

-MEESKONNATÖÖ

-HEAD SUHTED

Kunda linna lasteaed Kelluke on munitsipaallasteaed kuni seitsmeaastastele lastele.

Aadress: Koidu 75, Kunda 44107 telef. 3221259, 3221557, e-mail kundalasteaed@hot.ee

ja lasteaed.kelluke@kunda.ee

Rühmade arv: 8

5. *Kunda linna lasteaias Kelluke* on moodustatud sõime- ja lasteaiarühmad ning sobitusrühm. Sõimerühmas on kuni kolmeaastased lapsed, nooremas rühmas on kolme- kuni viieaastased, keskmises rühmas on viie- kuni kuueaastased, vanemas rühmas on kuue- kuni seitsmeaastased, sobitusrühmas on kolme- kuni seitsmeaastased lapsed.

6. Rühma registreeritud laste arv lasteasutuses on järgmine:

- 1) sõimerühmas kuni 16 last
- 2) lasteaiarühmas kuni 24 last
- 3) sobitusrühmas kuni 18 last

7. Sobitusrühma töö põhimõtted:

- 1) sobitusrühma kuuluvad diagnoositud erivajadusega lapsed koos teiste lastega;
- 2) erivajadusega laps võetakse sobitusrühma vastu vanema kirjaliku avalduse alusel või nõustamiskomisjoni soovitusel;
- 3) vanem informeerib avalduses lasteaiakoha saamiseks lapse terviseseisundist tulenevatest eritingimustest;
- 4) vanem esitab lapse lasteaeda tülles lasteaeiaiale lapse rehabilitatsiooniplaani (kui see on hetkel lapsele koostatud) vm dokumendi, mis aitab kaasa lapse arengu toetamisele ning turvalise kasvukeskkonna loomisele;
- 5) sobitusrühma töö eesmärk on luua võimalikult arendav ja turvaline keskkond erivajadusega lapsele;
- 6) sobitusrühmas tagatakse vajalik eriabi meetodiliste ja korralduslike meetmetega, spetsiifilise õppe- ja kasvatustööga ning abivahendite kasutamisega. Erivajadusega lastele koostatakse individuaalne arengukava;
- 7) sobitusrühma õppekava, päevakava ja tegevuskava on samasugune nagu tavarühmades;
- 8) sobitusrühma õpetaja on läbinud eripedagoogilise täiendkoolituse;
- 9) sobitusrühmaga teeb tihedat koostööd logopeed.

8. *Kunda linna lasteaias Kelluke* toimub õppetöö eesti keeles. Lasteaed pakub eesti keelest erineva emakeelega lastele eesti keelset keskkonda. Eesti keele õpe toimub lõimitud tegevuste kaudu.

9. *Kunda linna lasteaias Kelluke* õpetaja jagab põhimõtet, et kõik otsused lähtuvad lapsest, sest ta armastab lapsi ja tema esimene soov on teha hästi tööd, mis talle meeldib. *Kunda linna lasteaias Kelluke* õpetaja jaoks on laps loov, koostöövalmis, aktiivne uurija ja õppija.

10. Õpetajad kasutavad Hea Alguse metoodika elemente, mis lisavad võimalusi laste võimete ja oskuste mitmekülgeks arenguks.

11. *Kunda linna lasteaed Kelluke* kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku.

12. *Kunda linna lasteaed Kelluke* omab õigust kasutada *Kiusamisest vaba lasteaed* metoodikat. *Kiusamisest vaba lasteaed* metoodika alusel töötab Muumide rühm.

13. Eelarves ei ole vajalik planeerida suurt väljaminekut raamatute jaoks, kuna samas majas asuv Kunda linnaraamatukogu tagab vajamineva lastekirjanduse laenutamise.

14. Kaasaegselt sisustatud spordisaal ja õueala loovad head võimalused laste füüsiliste võimete arenguks ning tervise tugevdamiseks.

15. Erinevad puud lasteaia territooriumil, metsa lähedus ja ka meri Kundas võimaldavad läbi viia mitmekülgeid arendavaid tegevusi looduses.

16. Rahvatraditsioone aitab elus hoida *Vanaema toa kasutamine*.

17. Lasteaias tegutseb beebikool, millest osavõtt teeb laste kohanemise lasteaia hiljem lastele ja vanematele lihtsamaks.

III. peatükk

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI

18. Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, muukeelsel lapsel kujuneb soov ja julgus eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega, laps saab positiivse õppimise kogemuse ning kogeb rahulolu ja eduelamuse lõpule viidud tegevustest, laps on tegemistes loov, algatusvõimeline ja paindlik, laps suudab väljendada oma mõtteid, tundeid, arvamusi, teadmisi ja kuulab ning arvestab teiste seisukohtadega, mõtetega, laps tunneb isiklikku vastutust oma tegude eest ja käitub vastutustundlikult, oskab lahendada probleeme, konflikte ja saavutab enesekontrolli.

19. *Kunda linna lasteaia Kelluke* õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõteteks on:

- 1) lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- 2) lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
- 3) lapse loovuse toetamine;
- 4) mängu kaudu õppimine;
- 5) humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
- 6) lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- 7) lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
- 8) üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
- 9) kodu ja lasteasutuse koostöö;

10) eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja.

20. Õppe- ja kasvatusprotsessi ülesehitamise aluseks on alljärgnev õpikäsitlus:

- 1) õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu;
- 2) õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms. Õpetajad on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad;
- 3) laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.
- 4) õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:
 - kavandada oma tegevust, teha valikuid;
 - seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
 - kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
 - arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
 - hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
 - tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

21. Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdcondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused. Õppe- ja kasvatustegevused viiakse läbi mänguliselt.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel 6 -7 aastastel esitatakse seitsmes valdkonnas (edaspidi *valdkond*):

- mina ja keskkond;
- keel ja kõne;
- eesti keel kui teine keel;
- matemaatika;
- kunst;
- muusika;
- liikumine.

1) Valdkond *Mina ja keskkond*

1.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks valdkonnas *Mina ja keskkond* on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

1.2 Valdonna *Mina ja keskkond* sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldnimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liikumine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

1.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted valdkonnas *Mina ja keskkond*.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldusi tegema;
- 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

1.4 Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7 aastane laps:

- 1) tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
- 2) kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- 3) nimetab ja kirjeldab erinevaid ametid;
- 4) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;
- 5) mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;
- 6) oskab eristada igapäevaelust tervisele kasulikku ja kahjulikku;
- 7) julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;
- 8) kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;
- 9) järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;
- 10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;
- 11) kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;
- 12) kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;
- 13) selgitab, mis on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
- 14) selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest;
- 15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;

- 16) kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;
17) teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

1.5 Tervise edendamise põhimõtted

Tervise edendamine on pidev kehalist, emotsionaalset, kõlbelist ja sotsiaalset arengut soodustav tegevus. Meie eesmärgiks on tervislik füüsiline ja psühhosotsiaalne keskkond.

Tervislik eluviis

Üldeesmärgid:

Laps

- *väärtustab tervena olemise vajalikkust;
- *suudab teha valikuid tervislike ja mittetervislike harjumuste vahel;
- *mõistab, et tervena olemine sõltub tervislikest valikutest;
- *õpib tundma iseennast ja oma keha;
- *saab aru emotsioonidest ja tuleb nendega toime;
- *teab, kuidas käituda ohu, õnnetuse ja abivajamise korral;
- *on rõõmus ja terve.

Tervise teadvustamine ja väärtustamine

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

1)nimetab tegevusi, mis on tervisele kasulikud (nt tervislik toitumine, piisav kehaline aktiivsus, piisav uni ja puhkus, mäng, hea tuju, meeldivad suhted).

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

1)selgitab, kuidas hoida enda ja teiste tervist;
2)selgitab, et suitsetamine sh passiivne suitsetamine (viibimine tubakasuitsuses keskkonnas) ja alkoholi tarvitamine kahjustavad tervist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

1)selgitab, mida tähendab terve olemine;
2)kirjeldab, kuidas hoida enda ja teiste tervist (näited tervisliku käitumise ja riskikäitumise vältimise kohta);
3)teab, mis on haigus;
4)teab, milline tegevus või käitumine kahjustab tervist (nt suitsetamine, sh passiivne, alkoholi tarvitamine, vägivald);

Hügieen

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-aastane laps:

1)peseb ja kuivatab täiskasvanu abiga käsi ja nägu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

1)nimetab puhtuse jaoks vajalikke esemeid (seep, vesi, käterätik).

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-aastane laps:

1) selgitab, miks peab ennast kammima ja pesema.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

1) selgitab, miks enne sööki ja pärast WC- s käimist peab pesema käsi.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

1) selgitab, miks igal lapsel on isiklikud hügieenitarbed (kamm, hambahari, käterätik).

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

1) äidab isiklikku hügieeni harjumuslikult.

Hammaste tervis

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-aastane laps:

1) osutab küsimisel hammaste hooldamiseks vajalikele vahenditele (hambahari ja hambapasta).

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

1) teab hammaste hooldamise vahendeid;
2) harjab hambaid täiskasvanu abiga;

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-aastane laps:

1) peseb hambaid täiskasvanu (suulisel) juhendamisel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

1) nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi (hammaste pesemine, tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine).

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

1) selgitab, miks tekivad hambaaugud;
2) põhjendab, miks piimahambad ära tulevad (sest nende asemele kasvavad jäävhambad).

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

1) järgib hammaste hooldamise ja hoidmise põhimõtteid igapäevaelus;
2) peseb hambaid iseseisvalt ja õigesti.

Tervislik toitumine

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-aastane laps:

1) osutab küsimisel erinevatele toiduainetele.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

1)nimetab erinevaid toiduaineid.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-aastane laps:

1)nimetab toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

1)nimetab toiduainete rühmad(teraviljatooted, puu- ja köögiviljad, piimatooted, liha-kala-muna, toidurasvad).

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

1)selgitab taldrikureegli põhimõtet (pool taldrikust on täidetud köögiviljaga, veerand teraviljaga – kartul või riis või makaron ja veerand liha või kalaga);

2)selgitab, kust pärinevad igapäevased toiduained (nt kohupiima valmistatakse piimast, leiba teraviljast).

3)valmistab koos täiskasvanuga lihtsamaid toite.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

1)selgitab, milliseid toiduaineid on igapäevaselt vaja süüa rohkem ja milliseid vähem.

Inimkeha tundmine

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-aastane laps:

1)osutab küsimise korral peale, kätele, jalgadele, silmadele, suule, ninale, kõrvadele.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

1)nimetab erinevaid kehaosi

.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-aastane laps:

1)osutab küsimisel kehal südame, kopsude ja aju asukohale.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

1)selgitab küsimisel, milleks on vajalikud silmad, kõrvad, nina.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

1)nimetab erinevaid meeleelundeid (kuulmis- ja tasakaaluelund, nägemis-, haistmis- ning maitsmiselund).

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

1)selgitab, mis on südame ja kopsude kõige olulisem ülesanne, ning teab, millised tegevused aitavad neid hoida tervena;

2)teab tüdruku ja poisi erinevusi.

1.6 Väärtuskasvatus

Looduse, ümbritseva keskkonna ja kodumaa väärtustamine

- 1) laps väärtustab loodust, väärtustab keskkonda hoidvat mõtteviisi;
- 2) laps austab ning tunneb oma kodulinna ja isama.

Hoolivus

- 1) laps hoolib oma kasvukeskkonnast ja kaaslastest;
- 2) laps märkab kaaslaste muret, kurvastust, oskab vajadusel kaaslast lohutada ja teda aidata.

Sallivus

- 1) laps suhtub sallivalt keelelistesse, kultuurilistesse ja muudesse erinevustesse.

Loovus

- 1) laps märkab ja hindab ilu;
- 2) laps on loov, tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest, loovast tegevusest, liikumisest, muusikategevusest;
- 3) laps suhtub lugupidavalt teiste kunsti- ja loovtöösse.

Tervis

- 1) laps väärtustab enda ja teiste tervist;
- 2) laps teeb vahet, mis on tervisele kasulik ja mis kahjulik;
- 3) laps järgib isikliku hügieeni nõudeid, sh hooldab ja hoiab hambaid;
- 4) laps nimetab tervislikke toiduaineid.

Sõprus

- 1) laps leiab ja hoiab sõpru;
- 2) laps loovutab ja jagab mänguasju, vajadusel aitab sõpra;
- 3) laps tunneb end olulisena oma rühmas.

Turvalisus

- 1) laps teab ohutusreegleid ja käitub vastavalt nendele, väldib ohtlikke olukordi, ohuolukorras kutsub abi;
- 2) laps julgeb oma murega pöörduda täiskasvanu poole.

Koostöö

- 1) laps väärtustab oma rühma, rühmakaaslast, õpetajaid, abipersonali;
- 2) laps järgib käitumisreegleid erinevates olukordades ning suhtleb heasoovlikult ja püüab lahendada tekkinud konflikte rahumeelselt;
- 3) väärtustatud on perekond ja peredega koostöö.

2) Valdkond *Keel ja kõne*

2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks valdkonnas *Keel ja kõne* on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

2.2. Valdkonna *Keel ja kõne* sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

2.3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted valdkonnas *Keel ja kõne*.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

2.4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördvormi ainsuses ja mitmuses;
- 7) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- 8) hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;

- 9) tunneb tähti ja veerib kokku 1-2-silbilisi sõnu, tunneb kirjpildis ära mõned sõnad;
- 10) kirjutab joonistähedega 1-2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
- 11) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

3) Valdkond *Eesti keel kui teine keel*

3.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks valdkonnas *Eesti keel kui teine keel* on, et laps:

- 1) tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2) soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- 3) tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- 4) kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Üheks meie eesmärgiks on ka, et vene keelt kõnelev laps on valmis minema eesti keele õppega kooli.

3.2. Valdkonna *Eesti keel kui teine keel* sisu:

- 1) kuulamine;
- 2) kõnelemine;
- 3) Eesti kultuuri tutvustamine.

3.3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted valdkonnas *Eesti keel kui teine keel*.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- 2) pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- 3) suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- 4) korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- 5) vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- 6) valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- 7) pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates;
- 8) õpetaja selgitab septembrikuu jooksul välja lapsed, kes vajavad individuaalset arenduskava ja lisa eesti keele õpet;
- 9) vene keelt kõnelevatel lastel on võimalik saada logopeedilist abi ka vene keeles;
- 10) vene keelt kõnelevatel lastel on võimalus esitada emakeelepäeval luuletusi oma emakeeles.

3.4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

- 1) mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet;

- 2) tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes;
- 3) saab aru korraldusest ja toimib vastavalt;
- 4) saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires;
- 5) kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid;
- 6) teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule;
- 7) oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimesid, tuntud inimesi.

4) Valdkond *Matemaatika*

4.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks valdkonnas *Matemaatika* on, et laps:

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

4.2. Valdkonna *Matemaatika* sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid.

4.3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted valdkonnas *Matemaatika*.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

4.4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

- 1) määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
- 2) võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*;
- 3) teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1-12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- 4) liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, -, =;
- 5) koostab kahe esemetehulga järgi matemaatilisi jutukesti;
- 6) järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);

- 7) rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
- 8) kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis,)õuealal ja paberil;
- 9) oskab öelda kellaega täistundides;
- 10) nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja –päeva;
- 11) mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nöör vms);
- 12) eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- 13) leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

5) Valdkond *Kunst*

5.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks valdkonnas *Kunst* on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatab, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpituid voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatab kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

5.2. Valdkonna *Kunst* sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

5.3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted valdkonnas *Kunst*.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- 5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töömitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- 6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;

7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

5.4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

- 1) leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabal valitud viisil;
- 2) väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- 3) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
- 4) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- 5) keskendub alustatud tegevusele;
- 6) loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
- 7) koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- 8) kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

6) Valdkond *Muusika*

6.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks valdkonnas *Muusika* on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

6.2. Valdkonna *Muusika* sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

6.3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted valdkonnas *Muusika*.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- 2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- 3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu *Keel ja kõne*, *Kunst* jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;

- 5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

6.4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

- 1) laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;
- 2) laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansambelis kui ka üksi;
- 3) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
- 4) eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;
- 5) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- 6) mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
- 7) mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansambelis;
- 8) liigub vastavalt muusika meeleolule;
- 9) väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu.

7) Valdkond *Liikumine*

7.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks valdkonnas *Liikumine* on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

7.2. Valdkonna *Liikumine* sisu:

- 1) kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

7.3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted valdkonnas *Liikumine*.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;

4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;

5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

7.4 Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

1) keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;

2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;

3) sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on kordineeritud, rütmilised;

4) sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;

5) säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;

6) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;

7) matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;

8) sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;

9) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;

10) kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne.);

11) mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne.);

12) peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;

13) nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

IV peatükk

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS (PÄEVAKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED), ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KAVANDAMISE PERIOODI PIKKUS), SEALHULGAS SUVEPERIOODIL

22. *Kunda linna lasteaed Kelluke* korraldab õppe- ja kasvatustegevust õppeaastati. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini.

23. Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütm, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Lasteasutuse päevakava kinnitab juhataja.

Päevakava	Sõimerühmad	Aiarühmad
Laste saabumine lasteaeda, vaba tegevus, hommikuring, info lastevanematega, lõimitud tegevused	7.00 - 8.30	7.00 - 8.30
Hommikusöök	8.30 – 9.00	8.30 - 9.00
Lõimitud tegevused toas ja õues	9.00 – 12.00	9.00 – 12.15
Lõunasöök	12.15 - 12.45	12.30 - 13.00
Puhkeaeg	13.00 - 15.00	13.00 -15.00
Lõimitud tegevused, individuaalne töö	15.00 - 15.45	15.00 - 15.45
Õhtuode	15.45 - 16.15	15.45 - 16.15
Lõimitud tegevused, individuaalne töö lastega, laste koju saatmine, info lastevanematega	16.15 - 18.00	16.15-18.00
Valverühm	18.00-19.00	18.00-19.00

24. Rühma õpetajad kavandavad koostöös rühmale, kus nad on õpetajad, õppe- ja kasvatustegevuse ning koostavad aasta tegevuskava (1.sept – 31.aug). Rühma tegevuskavas esitatakse:

- 1) rühma liik;
- 2) rühma õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid;
- 3) õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted;
- 4) üldine ürituste kava rühmaürituste ja tähtpäevadega, õppekäigud;
- 5) koostöö lastevanematega.

25. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestavad pedagoogid lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

26. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi (nädal) eesmärgid valdkondade kaupa, temaatika, õppesisu ja -tegevused, individuaalne töö lastega, mängud, muusika ja liikumine, mis toetavad antud teemat. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi. Tehtud muudatused kajastatakse rühma õppe- ja kasvatustegevuse päevikus.

27. Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas.

28. Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmäärke, eri valdkondade sisude ja tegevuste lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist.

V peatükk

LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

29. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

30. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatustegevusest. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel, milles nad lepivad kokku kavandades nädala õppe- ja kasvatustegevusi, jälgides lapsi nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.

31. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused vanuseti.

32. Lapse arengut hinnatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Lapse arengu eeldatavaid tulemusi ei käsitleta kõigile kohustuslikena.

33. Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust;

34. Esmakordselt lasteaeda tuleva lapse vanem täidab *Küsitluse uutele lastevanematele*.

35. Lapse arengu jälgimiseks koostatakse igale lapsele arengumapp. Arengumapi koostamise eesmärk on koguda lapse töötulemuste näidiseid, mis annavad ülevaate lapse saavutustest ja arengust pikema perioodi jooksul. Arengumapid on individuaalse vestluse aluseks lapsevanemaga.

Pedagoogi poolt koostatud arengumapp lähtub lapsest ja sisaldab:

- 1) tähelepanekuid lapse tegevuse kohta (vaatlused, küsitlused jm.);
- 2) lapse mängude kirjeldusi, rollide jm taolise ülevaateid;
- 3) valikut laste loomingust (käelistest töödest);
- 4) lapse huvitavaid ütlemisi, arvamusi ja sõnalist loomingut;
- 5) lastevanemate küsitlusi lapse kohta (küsitluslehed);
- 6) rühmaõpetajate täidetud arengu vaatluslehed;
- 7) logopeed lisab kõnearenduses osalenud laste arengumappi kirjaliku kokkuvõtte lapse kõne arengust;
- 8) kokkuvõtte lapse kohalkäigust lasteaias õppeaasta jooksul;
- 9) lapse kokkuvõtlik arengukirjeldus õppeaasta lõpus koos arenguvestluse kokkuvõttega õpetaja ja lapsevanema poolt allkirjastatuna;
- 10) vajadusel individuaalne arenduskava

36. Lapsevanemal on alati õigus tutvuda oma lapse arengumapiga.

37. Lapse arengu hindamisel kasutatakse vaatlusmeetodit, vestlusi ja laste tööde analüüsi.

38. Lapse arengu analüüsimiseks kasutatakse lapse arengu hindamise tabelit, mis on grupeeritud vanuseti (2-3 a, 3-4 a, 4-5 a, 5-6 a ja 6-7 a)

Lapse arengu hindamise tabelit täidetakse pidevalt ja järjekindlalt.

39. Vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguvestluse, mis:

- 1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- 2) selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

Arenguvestlused toimuvad üldjuhul kevadel (märts, aprill). Uute laste vanematega toimub arenguvestlus ka sügisel (septembris, oktoobris)

40. Lapse arengu hindamise ja arenguvestluse tulemus dokumenteeritakse «Isikuandmete kaitse seaduses» sätestatud tingimustel.

41. Hinnatavad üldoskused

1) Mänguoskused

1.1. Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

1.2. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

- 1) tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- 2) rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- 3) algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- 4) täidab mängudes erinevaid rolle;
- 5) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- 6) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- 7) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- 8) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

2) Tunnetus- ja õpioskused

2.1. Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

2.2. Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

2.3. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

- 1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- 2) mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- 3) tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
- 4) kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- 5) tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- 6) suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- 7) rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- 8) kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

3) Sotsiaalsed oskused

3.1. Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

3.2. Õppe – ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

- 1) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- 2) tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- 3) hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- 4) osaleb rühma reeglite kujundamisel;

- 5) oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- 6) loob sõprussuhteid;
- 7) saab aru oma-võõras-ühine tähendusest,
- 8) teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- 9) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- 10) järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- 11) selgitab oma seisukohti.

4) Enesekohased oskused

4.1. Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

4.2. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps;

- 1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;
- 2) kirjeldab oma häid omadusi ja oskusi;
- 3) oskab erinevates olukordades sobival viisil käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- 4) algatab mängu ja tegevusi;
- 5) tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- 6) teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- 7) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumised;
- 8) kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

VI peatükk

ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

42. Erivajadustega laps käesoleva õppekava tähenduses on laps, kelle võimetest, tervises seisundist (keha-, kõne-, meele- või vaimupuuetega ning eriabi või erihooldust vajavad lapsed), keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

43. Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja.

44. Andeka lapse toetamine ning lapsele võimaluste loomine toimub koostöös lapsevanematega;

45. Kui pedagoogide arvates on laps mõnel alal andekam, kui teised, soovitatakse seda annet võimaluse korral arendada ka väljaspool lasteaeda, kus on sobivamad tingimused ja võimalused (muusika, kunst, sport jms)

46. Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.

47. Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe lõimitud tegevuste kaudu.

48. Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning metoodikat.

49. Septembrikuu jooksul selgitatakse meeskonnatöona välja erivajadusega lapsed, jälgides kõiki arengulisi valdkondi:

- 1) kommunikatiivsed oskused: suuline kõne, kõne mõistmine, hääliku ja foneemitaju, etteloetud teksti mõistmine;
- 2) kognitiivsed oskused: vaatlus- ja kuulamisoskus, silma ja käe koostöö, teabe mõtestamine;
- 3) sotsiaalsed oskused: suhtlemine eakaaslastega ja täiskasvanutega, käitumine jne;
- 4) mootorika: üld- ja peenmootorika;
- 5) eneseteenindus: riietumine, oma asjade korrashoid jne;
- 6) üldtervislik seisund.

50. Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi ning lapsevanemaga erivajadusega lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. Kokkuvõtte arutatakse läbi lapsevanemaga arenguestlusel ning vajadusel kavandatakse erivajadusega lapsele uus individuaalne arenduskava.

VII peatükk

KOOLIVALMIDUSE HINDAMINE JA KORRALDUS

51. Lapse valmisolek õpingute alustamiseks kujuneb samm-sammult kogu koolieelse aja jooksul. Valmisoleku kujunemist mõjutavad nii sünnipärasead eeldused ja võimed kui ka kasvukeskkond.

52. Koolivalmidus on valmisolek minna üle mänguliselt põhitegevuselt õpitegevusele.

53. Lapse koolivalmiduse kujunemist jälgitakse õpetajate ja logopeedi poolt lapse arengu analüüsimise käigus kogu koolieelsesel perioodil.

54. Lapse keele ja kõne arengu hindamise meetodid ja võtted määratleb logopeed koostöös õpetajatega ja lastevanematega. Koolivalmiduse hindamise meetodid ja võtted otsustab pedagoogiline nõukogu.

55. *Kunda linna lasteaia Kelluke* viiakse alates 2010 aastast laste koolivalmiduse hindamiseks läbi **Koolimineku mäng**.

56. Lábides mänguraja, saab teha järeldusi lapse arengu kohta enne kooli. Koolimineku mängu kirjeldus on lisatud õppekava lisasse.

57. Lapsevanemat nõustatakse koolipikenduse küsimustes ja kasutatakse vajadusel erispetsialisti abi.

58. Koolipikendust saanud lapsele koostatakse individuaalne arenduskava.

59. Lasteaia ja kooli koostöona kutsutakse kooliõpetajad lapsevanematega vestlema ja lastega tutvuma.

60. Kunda linna lasteaia Kelluke ja Kunda Ühisgümnaasiumi koostöona külastavad lapsed ja lapsevanemad kooli.

VIII peatükk

LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

61. Lasteasutuse õpetajad teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel. Lapsevanema esmasel koostööpartnerid on lasteasutuses selle rühma õpetajad, mille nimekirja on laps kantud. Vajadusel kaastakse lapsevanema või õpetaja ettepanekul ja lapsevanema nõusolekul teisi lasteasutuse õpetajaid ja spetsialiste.

62. Õpetaja teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Lapsevanemat teavitatakse lapse arengust ja õppimisest igaaastasel arenguvestlusel. Lapsevanema soovi korral teavitatakse teda lapse arengust ja **23**

õppimisest sagedamini kui üks kord aastas. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest teavitatakse lapsevanemaid lasteasutuse tegevust kajastaval veebilehel.

63. Õpetaja loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

64. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises arenguevestluste kaudu, kus lapsevanemale tutvustatakse lapse arengu ja õppimise tulemusi ning selgitatakse välja lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Selle põhjal kavandatakse vajadusel koostöös lapsevanemaga õppe- ja kasvatustegevused, arvestades lapse eripära.

65. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi läbiviimises. Lapsevanem võib lasteasutuse direktori nõusolekul ja temaga kokku lepitud ulatuses, arvestades lasteasutuses kehtestatud päevakava, osaleda oma lapse tegevuste toetamisel lasteasutuses.

66. Lapsevanemal võimaldatakse anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele alljärgnevalt:

- edastades enda tagasiside vahetul rühma õpetajale,
 - edastades enda tagasiside vahetult lasteasutuse direktorile;
- igal aastal läbiviidavate lastevanemate rahulolu küsimustikele vastamise kaudu.

67. Õppeaasta algul valivad iga rühma lapsevanemad ühe liikme lasteaia hoolekogusse. Hoolekogu koosolekud toimuvad vastavalt hoolekogu tööplaanile.

IX. peatükk

ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

68. Õppekava kuulub läbivaatamisele igal õppeaastal augustikuu jooksul.

69. Ettepanekud õppekava täiustamiseks arutatakse läbi õppekava töörühmas ja pedagoogilises nõukogus ja täiendatud õppekavaga tutvub ka hoolekogu.

70. Õppekava muudatused kinnitab direktor.

Lisad:

Lisa 1 – Küsitlus uutele lastevanematele

Lisa 2 – Individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted ja korraldus

Lisa 3 – Lapse individuaalne arenduskava

Lisa 4 – Lapse individuaalne arenduskava valdkonnas *Eesti keel kui teine keel*

Lisa 5 – Lapse koolivalmiduskaart

Lisa 6 – Kooliminekumängu ülesanded

Lisa 7 - Kõneravi kokkuvõte

Lisa 8 – Arenguestluse kokkuvõte

